

ולא תצא אשה במנעל מרופט [קרוע מלמעלה], שמא תשלפנו כשילעגו לה, ותעבינו בידה ברשות הרבים.

וכן לא תחלוין בו לכתחילה ליבם, לפי שאינו נעל מעולה.

ואם חלצה — חליצתה כשרה⁽¹⁸²⁾.

ואין יוצאין במנעל חדש.

ומבארת הברייתא: באיזה מנעל חדש אמרו שלא יוצאין — במנעל של אשה שהיא מקפידה שלא ללכת במנעל שאיננו מתאים לרגלה ועלולה להורידו.

תני בר קפרא: לא שנו שלא תצא אשה במנעל חדש, אלא כשלא יצאה בו שעה אחת מבעוד יום, אבל אם יצאה בו מערב שבת — מותר לפי שכבר היא יודעת שהמנעל מתאים לה.

הגמרא מביאה שתי ברייתות סותרות בדיון מנעל בשבת, ומתרצת אותן.

תני חדא: שומטין בשבת מנעל מעל גבי אימום⁽¹⁸³⁾ [דפוס שעליו עושים את הנעל],

ואין לחוש לטלטול מוקצה.

ותניא אידך: אין שומטין משום מוקצה.

לא קשיא.

הא, הברייתא שאסרה, בשיטת רבי אליעזר היא, שלדעתו לא נגמרה מלאכת המנעל לפני ששומטים אותו⁽¹⁸⁴⁾, והוא מוקצה כי אין עליו שם כלי.

הא, הברייתא שהתירה, בשיטת רבנן היא, שלדעתם נגמרה מלאכת המנעל בעודו על הדפוס, ויש עליו שם כלי.

דתנן: מנעל שעל גבי אימום, רבי אליעזר מטחר את המנעל לפי שלא נגמרה מלאכתו, וחכמים מטמאים. [כלים פכ"ו מ"ד].

הגמרא תרצה, שלפי חכמים המנעל הוא כלי שמלאכתו להיתר⁽¹⁸⁵⁾, ולפי רבי אליעזר המנעל אינו כלי. אמנם צריכים אנו לדון גם על טלטול האימום, שהרי כששומטים את המנעל מטלטלים גם אותו, והוא כלי שמלאכתו לאיסור, ואף שמותר לטלטלו לצורך גופו, בשמיטת המנעל אין שימוש בגופו.

184. התוספות רי"ד מפרש, שרבי אליעזר מודה שאם המנעל התייבש יפה. נגמרה מלאכתו והוא כלי גם כשעומד על האימום, והמחלוקת היא בזמן שהמנעל לח, לדעת רבנן הוא ראוי לנעילה ונגמרה מלאכתו ולדעת רבי אליעזר לא נגמרה מלאכתו.

ועיין משנה אחרונה [כלים פכ"ו מ"ד] שפירש באופן דומה.

185. הביאור הלכה [ש"ח סי"ד ד"ה מנעל חדש] אומר, שלפי המבואר לעיל בגמרא,

שבאמת הוא לא מתכוין. ולכן הסך שמן בשיעור עיבוד העור, ובשביל לסוך אין צורך בשיעור זה, מעשיו מעידים שמתכוין לעבד, ואף שבאמת אינו מתכוין לכך — אסור, אבל הסך בשיעור ציחצוח אינו נראה אלא כמצחצח את גופו.

182. תוספות [ד"ה במנעל] אומרים, שאם המנעל מרופט מאד, ואינו חופה את רוב רגלו של היבם — אין החליצה כשרה.

יש גורסים אימום במם סופית ולא בס'.

183. יש גורסים אימום במם סופית ולא בסמך.